

عنوان

گزارش محله شاد آباد

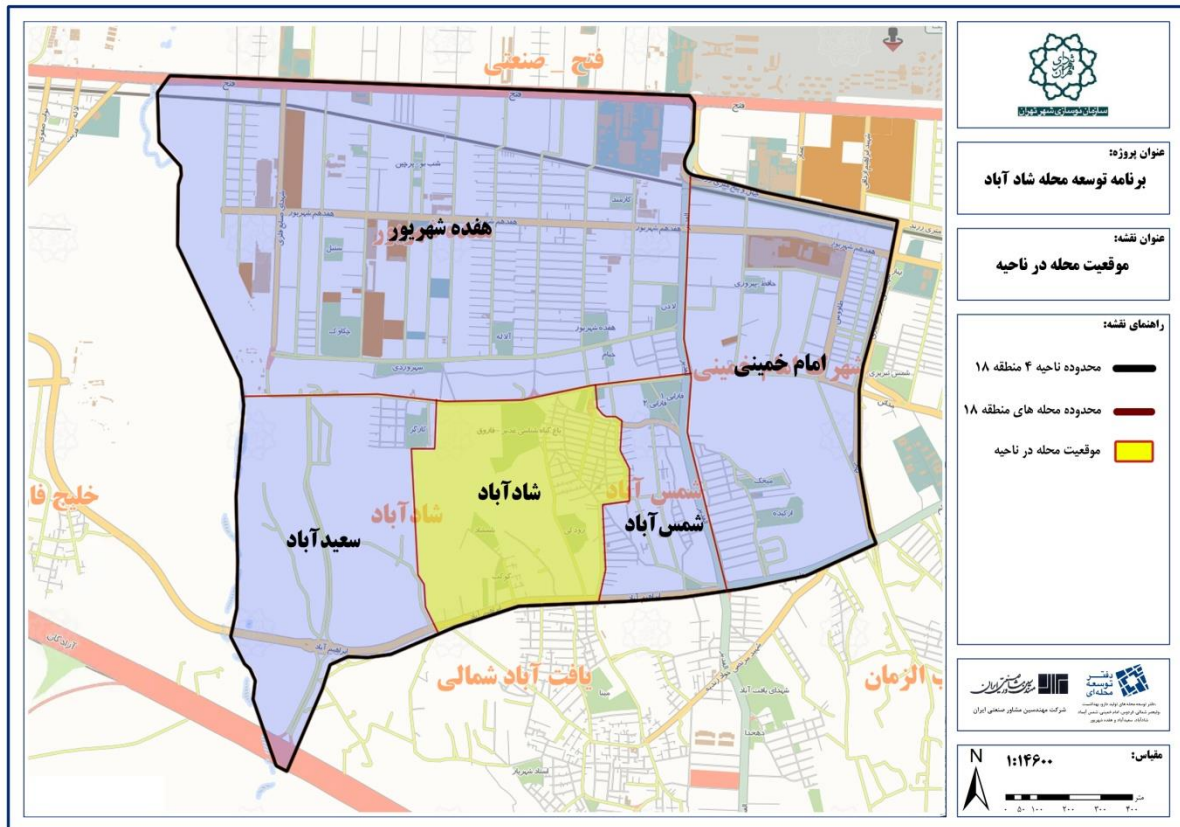
معرفی محله شادآباد

محله شادآباد یکی از محلات ناحیه چهار منطقه 18 واقع در جنوب غربی شهر تهران میباشد. این محله از شمال به سعید آباد، از غرب به اراضی کشاورزی منتهی به محله سعیدآباد و پارک سعیدآباد، از شرق به خیابان جعفری و علیپور و از جنوب به بلوار ابراهیم آباد محدود میگردد.

مساحت ناحیه چهار منطقه 18 تهران برابر است 8826654 متر مربع که با توجه به مساحت 1084838 متر مربع محله شاد آباد، 12.29 درصد از مساحت ناحیه چهار و 2.86 درصد از کل منطقه 18 را در شامل می‌شود.

در بررسی محله شاد آباد جمعیت محله 13035 نفر برآورد شده است که با توجه به جمعیت 71270 نفری ناحیه چهار منطقه 18 سهم 18.28 درصدی از کل جمعیت ناحیه و 3.10 درصدی از کل جمعیت منطقه 18 را در خود جای داده است. همچنین با بررسی تغییرات جمعیتی محله شاد آباد شاهد نرخ رشد جمعیتی سالانه 1.33 درصد می‌باشیم.

در بررسی ترکیب جنسی جمعیت محله شادآباد با استناد به سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال 95، جمعیت مردان و زنان به ترتیب برابر است با 6356، 6679 که نسبت جنسی مردان به زنان 105.08 تعیین می‌شود که در مقایسه با سرشماری سال 1390 با نسبت جنسی 103.09 شاهد متعادل تر شدن نسبت جنسی بین مردان و زنان در محله شاد آباد می‌باشیم.

تحلیل وضعیت اجتماعی و فرهنگی محله شاد آباد

اغلب مردم محله شاد آباد، آذری زبان و از شهرستان‌های هشتروند و تبریز و قزوین می‌باشند که هر کدام با توجه به قومیت‌های خود حسینه و مسجد خاص خود را در سطح محله دارند و در آن به فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی مانند برگزاری مراسم مذهبی، برگزاری کلاس‌های قرآنی و احکام و همچنین ورزش‌ها و تورهای تفریحی و سیاحتی بصورت گروهی و محله‌ای برگزار می‌کنند.

قدمت سکونت افرادی که زیر 5 سال در محله شادآباد زندگی می‌کنند کم است. سطح سواد و توان اقتصادی اغلب ساکنان پایین و مهاجرپذیری محله بالاست.

با توجه به اینکه اغلب ساکنان این محله کسبه خرد و گروه‌های کارگری و کارمندی هستند، پتانسیل وجود نهادهای مستقل مردمی و کانون‌های فعال اجتماعی وجود دارد. اما وجود این گروه‌ها محدود و وابسته به نهادهای مذهبی و یا شهرداری است. لازم به ذکر است محله شاد آباد در مقایسه با محله‌های همجوار خود، شمس آباد و 17 شهریور میزان مشارکت مردمی و انسجام اجتماعی در آن بیشتر است گروه‌های مردم نهاد که به شکل (cbo) در سطح محله وجود

داشته و دارای کارکرد مثبت برای افراد آسیب دیده اجتماعی شناسایی شده در سطح محله دارد .

برای فعالیت های اجتماعی نهادها و گروههای مستقل مردمی هر چه بیشتر در سطح محله، باید پویایی نهادها و سمن ها و گروههای مشارکت پذیر محلی را شکل داده شود. این مهم، مگر با همکاری و همفکری سازمان ها و نهادهای رسمی و غیررسمی سامان نمی گیرد.

در این میان ایجاد سندیکای کارکنان بازار آهن و سندیکای کارکنان بازار مبل می تواند کمک شایانی به حل مشکلات صنفی و تدوین یک برنامه دقیق و متناسب با شرایط راسته آهن فروشان و کارگاه های خرد و انبارهای مربوط به مبل و آهن کند. در سطحی کلان تر، هم اندیشی اداره آموزش و پرورش منطقه، اداره بهزیستی، کمیته امداد، ستاد اجرایی (به منظور حل مشکلات املاک قولنامه ای)، نیروی انتظامی و کلانتری های مستقر در محله، ادارات زیر مجموعه شهرداری منطقه و سندیکای کارکنان بازار آهن می تواند منجر به هم افزایی و پیشبرد برنامه ها و اهداف خرد و کلان با بهره از مشارکت مردمی شود.

سرای محله شادآباد و دارالقرآن های 8 مسجد و بیش از 10 حسینیه و هیئت مذهبی از مهم ترین و مورد اعتمادترین مکانها برای حضور و مشارکت اجتماعی و فرهنگی ساکنان و به ویژه زنان محله محسوب می شود. لازم به ذکر است که میزان مشارکت مردم محله شاد آباد نسبت به محلههای همجوار خود در گارگاههای آموزشی و فعالیتهای اجتماعی و فرهنگی و مذهبی مانند شرکت در نمازهای جماعت روزانه تشکیل دادن گروههای مردمی جهت حمایت از اقشار پایین دست با کمک پایگاه بسیج محله ، بیشتر می باشد .

شادآباد دارای يك قرض الحسنه مختارسلیمانی است البته در يك یا دو سال اخیر به دلیل مشکلاتی غیر فعال شده است.

مراکز آموزشی محله شادآباد شامل مدرسه شهید انصاری و موسسه فدک و موسسه هیراد می شود. اما همچنان عمده فعالیت های آموزشی و فرهنگی و خدمات کتابخانه و سالن ورزش و استخر و ... در سرای محله شادآباد و در سالن های ورزشی متعلق به ساختمان مختارسلیمانی (معاونت اجتماعی منطقه 18) معطوف است.

کارگاه ها و انبارهای تولید و تعمیر مبل در شادآباد به چشم می خورد. خانه هایی هستند که حیاط یا بخشی از زمین

در اختیار خود را به کارگاه تعمیر و یا تولیدی مبل اختصاص داده اند. برخی از آنان از کسبه خرد محلی بازار مبل هستند و برخی از آنان کسانی هستند که تنها به تعمیرات مبل می پردازند و به صورت خانوادگی کار می کنند.

وجود بازار بزرگ آهن و سوله ها و انبارها و کارگاه های آهن از دارایی ها و سرمایه های عمده محله شادآباد است.

خرده فروشان یا مشاغل مرتبط با بازار آهن مانند تولیدات فرفورژه و امثال آن در بافت مسکونی شادآباد نیز به چشم می آید. این گروه را می توان در افرادی که در کسب و کارهای خرد محله و به صورت محدود فرامحله ای فعالیت دارند دسته بندی کرد.

مغازه های بنکداری و عمده فروشی مواد غذایی و مایحتاج روزمره در خیابان علیپور راسته فعالی را به خود اختصاص داده اند و در سطح فرامحلی خدمات رسانی دارند.

با توجه به مصاحبه های صورت گرفته از افراد اثر گذار محلی میزان مشارکت مردم در فعالیتهای سیاسی در سطح متوسط و رو به پایین می باشد و مردم این محله واکنش های خود را در بحرانهای سالهای گذشته بصورت تخریب اموال عمومی و آتش زدن بانکها و ساختمانها در میدان الغدیر نشان داده و قابل ذکر است که در بحران آبان ماه سال 1398 دو نفر نیز کشته شده است

آسیبهای اجتماعی و عوامل خطر آفرین محله شمس آباد

مهمترین آسیب ها و کمبودها و مشکلات محله با توجه به مشاهدات میدانی و مصاحبه های صورت گرفته با افراد اثر گذار محله شاد آباد به شرح زیر بیان شد:

- اختلاط کاربری مسکونی و تجاری و صنعتی
- وجود بازار آهن و اختصاص بخش بزرگی از محله به کاربری صنعتی و تجاری
- آلودگی محیطی ناشی از نخاله های بازار آهن
- وجود انبارها و کارگاه های تولید و تعمیر مبل
- وجود معضل بیکاری در محله
- عدم توسعه بخش فرهنگ و هنر متناسب با نیازها و ظرفیت های فرهنگی

- نداشتن همبستگی اجتماعی میان اتباع افغانستانی و ایرانی
- عدم وجود روشنایی در محور های ولیعصر الزهرا امینی طالقانی و کرمی
- عدم اطلاع رسانی مناسب از وجود فعالیت های مرتبط فرهنگی در محله
- نبود هیچ گونه ایستگاه مترو در محلات ناحیه 4 و 3 منطقه 18
- سرقت از خودروها و کیف قاپی
- پایین بودن حس تعلق ساکنین به محله
- عدم بهره مندی از فضای جمعی برای ساکنین محله
- قولنامه ای بودن املاک و مشکلات نداشتن سند
- عدم وجود روشنایی در محور های ولیعصر الزهرا امینی طالقانی و کرمی
- سد معبر خیابان های علیپور و شهسواری
- مشکلات و آسیب های اجتماعی همچون مزاحمت های خیابانی برای زنان و دختران و همچنین مشکلات کالبدی بوستان شمشاد
- مصرف مواد مخدر در معابر عمومی و بوستان محله
- اعتیاد در بین ساکنان محله - خرید و فروش مواد مخدر
- عدم کیفیت فضاهای سبز و پارک های محله برای استفاده ساکنین محله
- امنیت پایین پارک ها و بوستانها
- نزاع و درگیری در سطح محله
- حضور افراد و کودکان زباله گرد (اتباعی افغانی)
- حضور کودکان کار و خیابان در سطح محله
- تکدی گری و کارتن خوابی
- رهاشدگی احداث محور بروجردی
- وجود اراضی کشاورزی در غرب محله شادآباد باعث شده است که ارتباط و پیوستگی کالبدی و اجتماعی میان

محلّه شادآباد و سعیدآباد کم رنگ گردد. همچنین پروژه در دست اجرا بزرگراه بروجردی در شمال بافت محلّه شادآباد باعث فاصله گرفتن محلّه شادآباد با محلّه هفده شهریور شده و پیوستگی کالبدی و اجتماعی میان دو محلّه را از بین برد. همچنین وجود کاربری های غیر مسکونی درشت دانه نظیر پارکینگ نیرو و انتظامی، زمین های کشاورزی و بایر جنوب بافت محلّه باعث گردیده محلّه شادآباد از ارتباط و پیوستگی اجتماعی با محلّه یافت آباد شمالی برخوردار نباشد. در این میان خیابانهای شرقی محلّه شادآباد نظیر جعفری و علیپور دارای پیوستگی کالبدی و اجتماعی با محلّه شمس آباد می باشد

تصویر شماره 1: وجود زمینهای بایر و رها شده بدون دیوارکشی (محل تجمع جوانان برای خوردن مشروبات الکلی در ساعات پایانی روز)

تصویر شماره 2: رهاشدگی چندین ساله‌ی احداث محور بروجردی

تصویر شماره 3: مشکلات کالبدی معابر و خیابانهای محله شاد آباد (عدم مناسب سازی شهری برای معلولین)

تصویر شماره 4: عدم وجود روشنایی در کوچه های تنگ و باریک

تصویر شماره 5: وجود حیوانات موذی در سطح محله

استراتژیکها و سیاستهایی که می‌توان در جهت از بین بردن مشکلات اجتماعی، کالبدی و زیست محیطی و... بکار برد تا عوامل تهدیدزا و عوامل خطر آفرین برای پیشگیری از آسیب اجتماعی در محله شاد آباد کاهش یابد، شامل موارد ذیل می‌باشد:

سیاست	راهبرد	هدف
<p>* استفاده از وسایل نقلیه همگانی</p> <p>* احداث ایستگاه مترو</p> <p>* افزایش ایمنی مسیر حرکت پیاده رو</p> <p>* تامین روشنایی معابر- ساماندهی جوبها و کانیه</p> <p>* ساماندهی محور حیدری امینی و میدان ورودی محل</p> <p>* تسریع احداث محور بروجردی</p> <p>* جابجایی تیرهای برق مانع معبر</p> <p>* جلب همکاری موثر ستاد بازآفرینی شهری در جهت</p> <p>* نوسازی پلاک های فرسوده</p>	<p>1. ایجاد سیستم بهینه و یکپارچه حمل و نقل</p> <p>2. اصلاح و بهبود معابر و خیابانها برای سهولت در دسترسی</p> <p>3. اصلاح مشکلات مربوط به سندی و ثبتي قولنامه اي و مالکیت خانه ها</p>	<p>ارتقای کارایی و کیفیت محیط کالبدی محله</p>
<p>* ساماندهی فضاهای بی دفاع و بهبود روشنایی در م</p> <p>* افزایش نظارت و برخورد با عناصر موثر در ایجاد جرم</p> <p>* نظارت و گشت زنی نیروی انتظامی در محله</p> <p>* اجرای طرح غربالگری معتادین و کارتن خوابها و به کمپهای ماده 15 و 16</p> <p>* جلوگیری و منع کار کودکان</p> <p>* جمع آوری و ساماندهی کودکان زباله گرد افغان</p> <p>* جمع آوری تکدی گرها از طریق سامانه 137 شهردار</p> <p>* ایجاد گرمخانه در همجواری محلات ناحیه 4</p> <p>* فعال سازی نهادهای آموزشی و فرهنگ سازی جامعه</p> <p>* آگاه سازی گروه های در معرض آسیب</p> <p>* برگزاري غرفه ها و کارگاههاي آموزشي براي کودکان آموزشي در</p> <p>* بهبود سطح نظارت خصوص پیشگیری از آسیبهای اجتماعی در بوستانها و محله</p> <p>* ایجاد و تقویت مراکز و گروههای مشاوره رایگان و خانواده های درگیر اعتیاد و مواد مخدر</p> <p>* امنیت و ایمنی در کوچه ها و معابر فرعی</p> <p>* طراحی مناسب بناها برای دید به عرصه های عمومی</p>	<p>1. شناسایی عوامل موثر بر امنیت محله و کنترل</p> <p>2. پیشگیری از وقوع</p> <p>3. بهبود سطح نظارت</p>	<p>ارتقای امنیت اجتماعی</p>

<p>* اجرا و ساماندهی شبکه جمع آوری آب های سطحی * بهینه سازی و مدیریت پسماندها و بهره گیری از مناسب جهت تفکیک زباله * بهسازی شبکه معابر محلی * سم پاشی و ازبین بردن جانوران موذی * نظارت و رسیدگی کافی به فضاهای سبز محله</p>	<p>1. بهبود بهداشت عمومی 2. ساماندهی فضاها و فعالیت های تشدید کننده آلاینده ها</p>	<p>دستیابی به محیط زیست پایدار</p>
<p>* ساماندهی فعالیت های صنعتی - کارگاهی آلودگی ز * استفاده از اراضی بایر و مخروبه در محله * ساماندهی فضاها و مکان های الوده کننده در محله</p>	<p>بهبود تعاملات اجتماعی</p>	<p>افزایش حضور پذیری مردم در اجتماعات محلی</p>
<p>* تقویت، تسهیل و به رسمیت شناسی گروه های مردمی اجتماع محور در فرایند برنامه ریزی و مدیریت محله * ایجاد بستری در محله به منظور به فعلیت بخشیدن خواسته های گروه های مردمی</p>	<p>ظرفیت سازی اجتماعات محلی</p>	<p>ارتقای مشارکت محلی گروه ها و نهادها</p>
<p>* جلوگیری از ایجاد پهنه های محروم * توزیع عادلانه خدمات در محله * رسیدگی به فاضلاب شهری * ایجاد جوی مناسب و ساماندهی جریان آب های سطحی</p>	<p>1. بهبود دسترسی همگانی به خدمات 2. بهبود زیرساخت های شهری</p>	<p>ارتقای سطح برخوردار ی از خدمات و زیر ساخت های پشتیبان زیست و سکونت</p>

نتیجه گیری و ارزیابی

با توجه به مطالعه و فعالیت میدانی صورت گرفته ، محله شاد آباد نیز همانند دیگر محلات حاشیه ایی با انواعی از آسیبهای اجتماعی مانند اعتیاد ، سرقت ، تکدی گری ، وجود

کودکان کار و بیکاری و روبه رو می‌باشد که پیدایی این آسیبها و انحرافات اجتماعی دلایل متعدد و مجزایی از عوامل زمینه‌ای و علی دارد اما در سطح کلان می‌توان پیدایش این انحرافات اجتماعی را به دلایلی اعم از بحران فقر و نابرابری اجتماعی و عدم رعایت عدالت اجتماعی، بیکاری، بحران آموزش و پرورش و ضعف سیستم آموزش عالی، معاشرت با دوستان ناباب، بحران طلاق و ازهم‌گسیختگی خانواده، فرهنگ، اقتصاد و خانواده، عوامل محیطی مانند شرایط اقلیمی، شهر و روستا، کوچه و خیابان، عوامل روانی مانند ترس، نفرت، پرخاشگری و اضطراب و دانست . لازم به ذکر است راه کارهای ارائه شده در زمینه ایجاد امنیت اجتماعی و کاهش ، یا از بین بردن انواع انحرافات اجتماعی شامل سه سطح شناسایی عوامل موثر بر جرم و جنایت در محله و کنترل آن ، پیشگیری از وقوع جرم و بهبود سطح نظارت اجتماعی می‌باشد . در این گزارش به عوامل کالبدی و زیست محیطی و سایر زیر ساختار شهری که عوامل گرایش افراد را به کژرفتاری تشدید می‌کند نیز اشاره شده است .

تهیه و تنظیم کننده: ایلا محمدپور

پژوهشگر و مددکار اجتماعی